

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zapolya-utca 1-5. szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTAL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 98. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyszeri ár 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadjatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap déltől 5 órákor.

Csütörtök, április 30.

Eppur si muove.

Nagybecskerek, április 30.

(F.) A szélsőbali ellenzék zsákutcába akarta kergetni a Széll-kormányt, azt gondolván, hogy az obstrukcióval megköti az ország szekerének kerekét s azt megállásra kényszeríti. Amde most mikor majd elkövetkezik az ellenzék által várva várt nap, amelyen a világ vagy legalább is az ország forgásának meg kellene állania, az obstruálók majd látni fogják, hogy bizony eppur si muove, mégis mozogni fog a kormány kereke.

A kormány szépen tovább fogja kormányozni az országot május 1-én túl is, mintha semmi se történt volna s ez bizonyára a legkevesebb joga, de egyúttal a legfőbb kötelessége is a kormányának. Ebben az obstruáló ellenzék egyáltalában nem fogja a kormányt megakadályozni, ha pedig szövé, interpelláció tárgyává tenné a kormány bármely ténykedését úgy majd a törvényhozás megadja a feleletet, hogy helyesli-e, jóváhagyja-e a kormány eljárását.

Bizony nem kell semmiféle jóstehetség annak előrelátásához, hogy a kormány meg fogja kapni nemcsak a törvényes abszolutoriumot hanem azt bőségesen megtoldva a bizalomnak fokozott hatványozásával, amely éppen reakciója lesz az obstruáló ellenzék akciójának.

Az ellenzéki obstrukció tehát éppen ellenkezőjét fogja előidézni annak, amit elérni szándékozott és célzott.

A Széll-kormány pozíciója még inkább meg fog szilárdulni, nem hogy gyengülne, mert hisz az erők a nehézségek leküzdésében és legyőzésében mindig fokozódnak.

A vesztes, a blamáé, a hitelet vesztett fél ellenben az obstruáló ellenzék lesz az ország közvéleménye előtt, amely ezután még inkább tisztában lesz avval, hogy minő szolgáltatásokat várhat a szélsőbali ellenzékétől, és minő várakozásokat fűzhet a Széll-kormány működéséhez.

Gróf Csekonics Jánosné temetése.

Immár ott nyugszik a zombolyai sírboltban, hova tegnap tették ezrek és ezrek könnyes részvéte mellett. S ha van a szomorúságban vigasz, úgy vigaszt, vagy ha azt nem is, de enyhületet nyújthat a lesújtott családnak a végtisztesség felemelő megnyilatkozása.

Még a szeszélyes április is megváltozott ez egy napra, eltávolítván szürke fátyolát, hogy helyet engedjen a legszebb tavaszi verőfénynek, melyben utolsó útjára kísérték az ország egyik legmagyarabb urnójét. S eljöttek az ország minden részéből azok, kik az elhalt nagyszonyhoz közel állottak, de nem csekély számban gyűltek egybe azok is, kik csak a történelemből vagy a szájról-szájra járó hagyományból tudják azt, mit köszön a magyarság Csekonics Jánosnának. Nem tulunk, ha azt állítjuk, hogy e vármegye évtizedek óta nem látott olyan temetést, mint amilyent tegnap rendezett az a sok-sok ezer ember, ki ebben az önző korban is méltányolni tudja a honleányi és emberbaráti érdemeiket.

A temetés lefolyásáról a következőkben adunk hírt.

A temetés.

(Kiküldött tudósítónktól.)

— április 30.

Impozáns részvét mellett kísérték tegnap utolsó nyugvóhelyére özvegy gróf Csekonics Jánosné, a nagy honleányt, a nemességű nagyszonyt. Az ország nagyjai és az igénytelen kisember egyaránt kötelességének ismerte, hogy megadja a végtisztességet annak a felejthetetlen emlékü magnásasszonynak, ki generációknak adott példát arra, miképpen kell szeretni a magyar hazát.

A tegnapi temetésen ott láttuk a társadalom minden rétegét, az ország számos fenyvesnévű főurat s megyei közeletiek előkelőségeit, épügy mint a névtelen tisztelők seregét, kik a gyász öszinteségében találkoztak e napon.

Az elhunyt grófnő kastélya körül már ebéd után ezernyi tömeg várakozott. Bent az udvaron és a kastély termeiben pedig folyton gyűltek az ország minden részéből, de különösen a vármegyéből érkező vendégek. Tudósítónk a következő neveket jegyezte fel:

Ott voltak: Gróf Karolyi István, gróf Karolyi Istvánné szül. Csekonics Margit grófnő, gróf Karolyi Gyula, gróf Karolyi Gyuláné szül. gróf Karolyi Melinda, gróf Karolyi György, gróf Széchenyi Andor Pál, gróf Széchenyi Andor Pálné szül. Csekonics Andrea grófnő, gróf Csekonics Sándor, gróf Csekonics Sándorné szül. Vay Margit báróné, gróf Csekonics Gyula, gróf Zselenszky Róbert, gróf Zselenszky Róbertné szül. Karolyi Klára grófnő, gróf Cappy Albert, gróf Cziráky Béla, gróf Cziráky Antal, gróf Cziráky Louise, herceg Eszterházy Miklós, özv. gróf Karolyi Viktorné szül. báró Oreyz Irma, báró Oreyz Elek, báró Piret Béla, özv. báró Liphay Béláné, báró Piret Lajos, özv. báró Oreyz Seraphine, báró Liphay Frigyes, Görgei Józsefné szül. báró Liphay Jolánta, gróf Nákó Sándor, gróf Nákó Sándorné szül. báró Liphay Eszter, gróf Almássy Dénes, gróf Csáky Béla, gróf Andrássy Géza, gróf Karátsonyi Jenő v. b. t. t., gróf Szapary Pál, Csávósy Béla udv. tanácsos és dr. Farkas László, mint az Orsz. Vöröskereszt-egylet kiküldöttéi, Rónay Jenő nyug. főispán, Babits József jószágkormányzó, Báthor Gábor, báró Rülling Hermann ezredes tüzéredandárparancsnok, dr. Dellimanics Lajos főispán, dr. Molnár Viktor Temesmegye főispánja, Görgey József tábornok, Rónay Ernő, Belitska Béni országgyűlési képviselő, Csávósy Gyula nagybirtokos, dr. Vinczevidy Ernő alispáni helyettes, Daniel Ferenc, Tellecsky Kristóf, Főriss József, Uzbasich Gáspár főszolgabírók, Keresztes György tb. főszolgabíró, Jankó Agost igazgató, dr. Bogdán Zsivkó polgármester, Waecht Leo rendőrkapitány, Auguszti főjegyző, Dus Sándor ügyész, Bayer Alajos ügyvéd, Rösner Imre v. tanácsnok Nagyikindáról, Strósz Béla városi főjegyző, dr. Brájer Lajos szerkesztő Nagybecskerekről. A torontálmegyei jegyzői karból: Vihely Géza, Czappe Péter, Kalmus Pál, Bozsán Szvetozár, Ádám Sándor, Stoffel Já os, Spuler Ferenc, továbbá Kriszt Frigyes, Szerdahelyi és Hannusz jószágigazgatók s a zombolyai intelligencia teljes számban.

A király részvéte.

A százával érkező táviratok egyik legelsője ő Felsege a király részvétnyilvánítása volt, mely következőkép hangzik:

Ő Felsege őszinte fájdalommal értesülvén Leonie grófnő ő Nagyméltóságának, most már Istenben boldogult édesanyjának elhunytáról, Excellenciádat ezen gyász eset alkalmából őszinte részvétéről biztosítani kívánja. Legmagasabb rendeletből Pa ar lovassági tábornok, ő Felsegének főhadsegéde.

Küldöttségek.

Déltűn 2 óraker fogadta az elhunyt fia, gróf Csekonics Endre v. b. t. t. a küldöttségeket, melyek vezetői néhány szóval tolmácsolták küldőik részvétét. A küldöttségek a következők:

Torontálmegyei törvényhatósága, Vöröskereszt-egylet. Uradalmi tiszték. Zombolyai hölgyek. Kaszinó. Járásbíróság. A torontálmegyei gazdasági egylet. Uradalmi tiszték nejei. A Pármái hercegnő uradalma. Zombolya községe. Tüzoltóság.

Férfidálárda. Kereskedők és iparosok kaszinója. Német cernyai tűzoltó-egylet. A főszolgabírói hivatal. Magyar-, Német- és Szerb-Czernya község küldöttsége. Kisoroszi uradalom. Kis- és Nagy-Toszeg. Roggendorf. A vöröskereszt választmányja.

A ravatal.

A nagyszony tágas szalonjában volt felállva a díszes ravatal. A természet nem vonták be a szokásos fekete draperiával, hanem ott nyugodott a halott fehér baldachin alatt, délszaki növényektől, rózsá koszoruktól, kandelaberektől és égő viaszgyertyáktól övezve. A ravatal körül szívetlőpő zokogással keseregtek a grófnő rokonai, a Csekonics, Karolyi, Liphay család tagjai. Koszoru, mint alább olvasható, temérdek számban érkezett, melyek egészen elborították az érekeporsót.

Koszoruk.

A díszes érekeporsót a következők koszorúja borította: Darányi Ignác (özv. gróf Csekonics Jánosné emlékének). — Torontálmegyei törvényhatósága. — Gróf Karátsonyi Jenő és neje. — Dr. Dellimanics Lajos és neje. — A magyar szent korona országainak vöröskereszt-egylete. — Karolyi Clarisse. — Gróf Nákó Sándor. — A csitői eselédék. — A német-cernyai árd. — Dr. Diel és neje. — A Jesuleum. — A házi személyzet. — Gróf Karolyi István uradalmi tisztikara. — Báró Liphay Frigyes. — Pufferting főhadnagy. — A kertészet személyzete. — Rühling ezredes. — Forgách Révay Sarolta. — Rózsa Antal. — „Imádott anyjának” Margit. — „Naninak” — Melinda, Gyula. — Sándor. — Margit. — „Démamának” — Margit, Elli, Emma, Constance. — Cziráky Erzs. — Hegedüs József és családja. — Louisette. — Csekonics Pál, Gyula, Iván grófok. (Három esokor szalag nélkül). — Pista, Andor, Pál, Andrea (esokor). — Feri és Ilona (Utolsó üdvözlők). — József, Julia, Endre (esokor). — Pék testvérek. — Uradalmi tisztikar. — Zombolyai önkéntes tűzoltó-egylet. — Báró Liphay Frigyes és Margit. (Forrón szeretett nagynénének). — Görgey Jolántha és Iván. — A zombolyai férfidálárda. (Érdeműs zászlóanyjának). — Kereskedelmi és iparkaszinó. — Dr. Strosz Ernő és családja. — Magyarcernya községe. — Zombolyai hengermalom. — Zombolyai takarékpénztár. — A zombolyai vöröskereszt-egylet választmányja. (A magasztos lelkületű honleány-nak). — A zombolyai kaszinó. — A zombolyai hölgyek. — A Fröbel-nőegylet. — Az uradalmi tiszték nejei. — A zombolyai iparos dalegylet. — Csösztelek község lakossága. — Zombolyai lövészegylet. — Zombolyai gazdakör. — Tabak nevelő. — Gróf Bethlen Anna. — Eszterházy Margit és Miklós. — San Marco hercegnő. — Cziráky Marietta és Béla. — Klára, Róbert. — Andor, Leona. — Oreyz Elek. — Irma (esokor). — Gina, Lajos. — Piret Béla. — Amélie. — Oreyz Eugénia. — Zombolyai izr. hitközség. — Zombolya község közönsége. — Németcernya község. — Erős Béla és neje.

A besztertelés.

Pont 3 óraker vonult be a papság a terembe. Néma esend közepette intonálja Németh József felszentelt püspök, hogy: Oremus pro fidelibus defunctis . . . S nagy meghatótsággal hallgatja a gyászközönség az egyházi énekek leghatalmasabbikát, a „circum dederunt me”. A püspök mellett a következő papok segédkeznek: Engels János és Wittenberger kanonokok, Hönig Péter, Rezy Vilmos, Kaplár Mihály esperesek, Csiesáky Imre pápai kamarás, Grósz György, Rákosi János, Schaeffer Ferenc, Eisele Ede, Sollinger Antal, Kuruczy Lajos, Springer Ferenc plebánosok, Arany Nándor, Schweninger Jakab, Konecsny János, Weber Mihály, Lobmayer Nándor segéd-lelkészek.

A besztertelés után Németh püspök megható gyászbeszédet mondott, az elhunytban a fenkölt lelkületű, nemes szívű urnót, igaz lelkű honleányt, hívő keresztényt és kegyteljes kegyurnót méltatva. A magasröptű gyászbeszéd a jelenvoltakra mély benyomást tett. Végül a zombolyai férfidálárda énekel különös dicséretre érdemes szabatossággal egy megható gyászalt.

Az utolsó ut.

A tágas udvaron, mely az utolsó zugig megtelt közönséggel, helyezték kocscira a koporsót. Három kocsi megtelt egészen a koszoruk és

virágok halmazával, melyekről szebbnél szebb feliratos szalag hullott alá. A kocsikat megelőzők a különböző küldöttségek és a papság csoportja, a koporsó után a gyászoló család tagjai haladtak. A menetet a fogatok beláthatatlan sora zárta be. Az utca mindkét oldalán sűrű sorokban állt a közönség, a házakról gyászlógó köszöntötte a nagyszonyt utolsó útján.

Félöt óra felé járt az idő, mikor a koporsó a Csittó-kastély közelében épült mauzoleumhoz (Haussmann egyik mesterműve) ért. Itt a család tagjai és az uradalom tisztjei leemelték a koporsót s bevitték a mauzoleumba, melybe két évvel ezelőtt áthelyezték a Csekonics család halottjait. Németh püspök itt újból beszélt a halottat, az iparos dalárda egy gyönyörű énekkel bucsuztatta el utójára a község felejthetetlen jövőjét s azután a messze elhangzó három mozsárlövés jelezte, hogy örök pihenésre tették gróf Csekonics Jánosét.

Csendes legyen nyugvóhelye!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 10 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 10-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Május.

Rózsák felsülésének, ifjú szívek fellobanásának szép hónapja megérkezett, ahogy megérkezett már előbb a darumadár, a feskemadár. Ahogy reánk küldi a kelő nap legelső sugarát, kinyílt virágkelyhek édes, mámorító illattal üdvözlők a földről. Künn a mezőn szalát ereszt a pázsit, nő a fü a délibabos rónán, melynek zöld takarója közül hajnal hasadtával reppen a paesirta, hogy a felhők felett, közel az Istenhez dalolja el legszebb reggeli imáját. A gyöngye levelek árnyában rigó, fülemüle rakja fészket s édes sejtelemmel csicsereg párjának.

— Tavasz van, szép tavasz! A megtermékenyítés virágos tavasza!

Hajdanában, régen, szirászi rózsáknak nyílása idején költők énekeltek a szép májusról lelkesítő dalokat. Dalra fakasztotta lantjukat a természet költészetének megnyilatkozása, midőn színes lepel borul a göröngyre és zümmögő méhecske szedi a virág himporát, mint szerelmes ifjú csókot az önfeléd boldogság percében jegyese ajkáról.

Elmult regés időkben a rómaiak, görögök május első napjának hajnalán virágáldozatokat vittek templomaikba, koszorúkkal ékesítve fel pogány isteneik szobrát. Ez a poétikus, szép szokás, mintegy megvénülve átszállt korunkra is. Amikor a pogányság oltárait eltemette az összemolott templom csarnokának márványa, mikor az új hit, Krisztus Jézus vallása hódította meg a világot minden részén az emberi szíveket, akkor az évnek legszebb szakát, virágos május hónapját a hívők a názáreti anyjának, Máriának szentelték. Azóta pünkösdi hava napjának délutánjain megkondulnak a katolikus templomokban, a zárda templomokban a harangok ércnyelvei, hogy összehívják a hívőket a szeretet igéit hirdető Megváltó anyjának tiszteletére.

A májusi ájtatosságokat nálunk mindennap délután 5 órakor tartják meg. A holt nap első ájtatosságát predikáció előzi meg s azután minden csütörtökön és vasárnapon lesz predikáció a zárda kápolnájában.

— **Gróf Csekonics Jánosné halálához.** Özv. gróf Csekonics Jánosné halála alkalmából a Magyar Vöröskereszt-Egyesület igazgatósága tegnap rendkívüli ülést tartott, melyen Zichy Nándor társelnök és Cseh Ervin alelnök elnökölt. Cseh Ervin miniszter meghatottan jelentette be a gyászbeszédet és megemlékezést azokról a nagy érdemeiről, melyeket a boldogult Magyar Vöröskereszt-Egyesület körül szerzett, kérte, hogy a teendők iránt határozzanak. Babarai Schwartz Erőtt főgondnok indítványára az igazgatóság elhatározta, hogy gróf Csekonics Jánosné halálát az egyesület elnöke részéről intézi. Aravatalra az egyesület nevében pálmakoszort helyez, az egyesület épületeire gyászszalagot tűz ki, a végtisztességen dr. Farkas László főjegyző és Csávossy Béla igazgató által képviselteti magát, a megboldogult lelkiüdvéért az Erzsébet-kórházban e hó 30-án délelőtt 10 órakor szentmisét tartat, melyen a szolgálton kívüli személyzet is részt vesz; a megboldogult emlékére és nevére egy 5000 koronás alapítványt létesít, melynek évi kamatait az igazgatóság által megállapítandó módon az elhunytak halála nap-

ján a szolgálatban legkiválóbb ápolónőnek fogják kiadni. Ugyancsak ülést tartott az egyesület számvizsgáló-bizottsága is Nagy Gábor miniszteri tanácsos elnöklésével és gróf Csekonics Endrénének táviratban fejezte ki legmélyebb részvétét.

— **Gondnoksági ülés.** A nagybecskereki áll. iskolai gondnokság tegnap délután Mencezer Lipót elnökle mellett ülést tartott, melyen jelen voltak: Balácsi József dr. Haidegger Lajos, Jézenszky Nándor, dr. Klein Mór, Mayer Rezső, dr. Mangold Samu, Oidal Antal, Partilla Géza, Rigó István, Weisz Izidor, Banyai Jakab és Baaden Károly, utóbbi mint jegyző. Az ülésen a következő ügyek nyertek elintézését: A városi tanács átíratot intézett a gondnoksághoz, melyben jelenti, hogy egy katasztrális földterületet átenged a gazdasági ismétlőiskola céljaira. A terület a temesvári-ut végén levő, a város tulajdonát képező falkola területéből hasított ki. Egyben arról értesíti a város a bizottságot, hogy külön eszsz tartására nem hajlandó. Ezzel kapcsolatban felolvasták Osztie Béla gazdasági szaktanító jelentését, mely szerint tekintettel arra, hogy ő a területet későn vette át és azt felszántatlanul találta, átadta megmunkálás végett a haszon felének élvezete fejében. A jelentés tudomásul vétetett azzal, hogy a tiszta haszon másik fele a gondnokság pénztárába szállítandó 20 százalék levonásával, mely a szaktanítót illeti meg. A városi tanács arról értesíti a gondnokságot, hogy az iskolaépületben levő fogyasztási hivatal helyisége után házbért nem fizethet. Miután a polgármester kijelentette, hogy a kérdéses helyiséget szükség esetén iskolai célokra azonnal rendelkezésre boesátja, a gondnokság az átíratot tudomásul vette. Ezután a kir. tanfelügyelő által már jóváhagyott iskolai költségvetést olvasták fel. E szerint a szükséglet 2901 kor. 87 fill., a jövedelem 16822 kor. 67 és így a felesleg 13900 kor. 80 fill. A kir. tanfelügyelő arra hívta fel a gondnokságot, hogy tegyen külön felterjesztést egy állandó helyettes tanító alkalmazására. A gondnokság a tanítótestület által előterjesztett indokolt javaslatok értelmében kérni fogja a helyettes tanító alkalmazását. A vizsgák sorrendjének jóváhagyása után Mencezer Lipót a gondnokság figyelmébe ajánlj: azt a körülményt, hogy a város szegénysorsu tanulók segélyezésére, illetve a leveleszlásért évenként 100 korona segélyt engedélyezett, mely összeg a rendes iskolai költségvetésben is szerepelt. Nézete szerint ezen összeg befoglalatik a város által adandó 12.000 kor. évi szubvencióban, miért is indítványozza, hogy keressék meg a közokt. miniszter. Mí szerint ezen összeget ezentul a saját tereje terhére utalványoztassa ki. Végül a gondnokság helyeslőleg vette tudomásul Baaden igazgató azon intézkedését, hogy az iskola 20 éven át volt hű szolgálójának Albrecht Manónek özvegyét a lakás és illetmények élvezetében a tanév végéig meghagyta. Ezzel az ülés véget ért.

— **Ezredévi emlékünnap.** A központi állami elemi iskola tantestülete folyó évi május hó 2-án ezredévi emlékünnapot rendez. Reggel fél 9 órakor isteni tisztelet. Utána lesz 9 órakor az iskolában az ünnepély a következő műsorral: „Himnusz“, éneklük a tanulók. „Ezer év“ Inczedy Lászlótól, szavalja Perisics Zoltán IV. A. floszt. tanuló. „Honszeretet“ Borzsányi Boristól, szavalja Heller Rózsika IV. leányoszt. tanuló. „Ki volt Árpád“, Petőfi Sándortól, szavalja Kiss János V. oszt. tanuló. „Alkalmi beszéd“, tartja Baaden Károly igazgató. „Mi a haza“ Majthényi Flóritól, szavalja Schlesinger Erzsébet IV-ik l. oszt. tanuló. „Ezer tavasz“ Szávai Gyulától, szavalják: Feimer József, Mikics Nándor, Grób Ferenc, Ormay Lajos, Szöllőssy Béla IV. B. floszt. tanuló. „Tied vagyok“, éneklük a tanulók. „A honleány“ Rudnyánszky Gyulától, szavalja Balogi Emilia V. l. oszt. tanuló. „Hajdankor“ Pósa Lajostól, szavalja Retzler Pál V. oszt. tanuló. „Ki volt nagyobb“ B. Büttner Linától, szavalja Erdős Mariska V. l. oszt. tanuló. „Ki volt nagyobb“ Tóth Kálmántól, szavalja Battányi László IV. A. fi. oszt. tanuló. „Csak magyarok legyünk“ Dalmady Győzőtől, szavalja Rédl Jenő IV. B. fi. oszt. tanuló. „Szózat“ éneklük a tanulók.

Az Eötvös-utcai elemi iskolában szintén lesz ezredévi ünnepély, mely fél 9 kor istentisztelettel kezdődik s utána a következő műsorral folyik le: „Himnusz“, éneklük az ifjuság. „Megnyitók“, mondja Banyai Jakab áll. iskolai igazgató. „Kedves hon“, irta Horkay Antal, szavalja Straky Józsa II. l. o. tanuló. „Dal a hazáról“, irta Pósa Lajos, szavalja Iványi Ernő II. o. tanuló. „Ezer év“ Inczedy Lászlótól, szavalja Heller Miksa III. o. tanuló. „Ünnepi beszéd“, tartja Fröhlich Pál áll. tanító. „Az ezredik év“ Földváry Istvántól, szavalja Sonnenfeld Sándor IV. oszt. tanuló.

„Ima“ Rudnyánszky Gyulától, szavalja Bakos László III. o. tanuló. „Szózat“ Vörösmarty Mihálytól, szavalja Burget Győző IV. o. tanuló. „Szózat“, éneklük az ifjuság. A hazafias ünnepélyre a t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Tanári megerősítés.** A vallás- és közoktatási miniszter Osztie József nagyikindai állami főgimnáziumi rendes tanárt, rendes tanári minőségében véglegesen megerősítette.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy Steinberger Jenő ozorai illetőségű budapesti lakos családnevét Szántóra változtathassa.

— **Hírlapok szünete május elsején.** A magyar újságkiadók országos szövetsége elhatározta, hogy május elsején délután és május 2-ikán reggel az összes fővárosi napilapok nem jelennek meg. A határozathoz csatlakoztak a vidéki lapok is és így Nagybecskerekben sem jelennek meg az újságok május elsején.

— **Vizsgálat a titeli választás ügyében.** A kir. Kuria II. választási tanácsában Kelemen Mór elnök ma déliben hirdette ki a Kuria határozatát a kérvénnyel megtámadott titeli választás dolgában. A kerület képviselőjévé tudvalevőleg Jovanovics István udvari tanácsost választották meg Miloszlavlyevics Milán szabadkai ügyvéddel szemben, ahinek pártja vesztegetéssel, elcsesítással, hatósági erőszakkal vádolta a győztes pártot és a képviselőt. A Kuria most elrendelte a vizsgálatot a kérvényben felhozott abszolút érvénytelenségi okokra s a bizonyítási eljárás foganatosításával a szegedi kir. Ifj. örábírált bizta meg.

— **Az ipariskolai bizottság tegnap délután** Mencezer Lipót elnökle alatt ülést tartott, melyben az ipariskolák záróvizsgáin kivül tárgyalta özv. Albrecht Manóne kérvényét, melyben kérvénytel elhunyt férjének, mint iskolaszolgának 20 évi hű szolgálataira, a várostól némi évi segélyezést kér. A bizottság az özvegy kérvényét pártolól fogja a városhoz átterjeszteni. Egyben tudomásul vette a bizottság, hogy az ipartestület Naszties Szvetozart és Szegfű Jánost küldte tagokul az inasiskolai bizottságba.

— **A nyomdászok ünnepe.** A nagybecskereki könyvnyomdászok szakegyesülete május elsejének megünneplésére az Elmer-féle vendéglőben tánc-cál egybekötött kedélyes estélyt rendez. Az estély műsora: 1. Marsalleise. (Ének.) 2. Május elsejének méltatása. 3. Magán ének. 4. Költemények felolvasása. 5. Szavalt. 6. Gutenberg-induló (Ének.) 7. Szavalt. (Szerb.) 8. Ének. 9. Táncz. Az estély kezdete este 8 órakor. Belépő díj nincs.

— **Eljegyzés.** Friedmann Zsigmond eljegyezte Goldmann Szidike kisasszonyt Nagybecskerekéről.

— **Lecke a pángermánoknak.** A Szegedi Híradó írja: Nagyözsről vettük az alábbi tudósítást, mely arról tesz tanúságot, hogy az alldeutsch agitáció mérge a mi délvideki derék svábainak hazafias büségét nem méltelyezte meg és nem is fogja ezeket a lelkiileg magyarokat, a magyar hazaszeretben sohasem megtanoríthatni. A jellemző eset a következő: A Temesvárott megjelenő „Deutsches Tagblatt für Ungarn“ szerkesztősege egy nagyöszli gazda — névszerint Vogel János — címere előfizetés céljából mutatványszámot küldött. A derék sváb azonban ezt a maszlagos tartalmu pángermán lapot nyomban visszajuttatta küldési helyére Temesvárra. Azonban, mielőtt postára adta volna, a lap első oldalát piros-fehér-zöld nemzeti szegélylyel látta el, a címszalagra pedig egy nemzeti színű trikolorot festett, melynek közepébe sajátkezüleg irt következő megjegyzés volt olvasható: „Vissza — nem fogadom el.“

— **Halálozás.** Sztajity Péter ügyvédi irnokot, a szerb társasélet közkedvelt tagját súlyos csapás érte. Neje Sztajity Agnica, szül. Tanazevic tegnap rövid, kinos szenvedés után 44 ik évében Nagybecskerekben elhunyt. Ma délután temették el nagy részvét mellett. Halálát férjén kívül öt leánygyermeké gyászolja.

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgéprekezelők és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1903. évi május hó 16-án reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhely épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőhöz, Temesvár (Józsefváros, Hunyady-ut 23. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Halálos kirándulás.** Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap estefelől Temes-Kubin közelében a Dunaágon, ahol négy fiatal élet pusztult el a Duna hullámai között. A szerencsétlenségről tudósítónk az alábbiakat jelenti: Vasárnap délután hat fiatal iparoslegény és négy leány, kubini iparosok gyermekei, kirándulásra indultak a Dunaág közötti szigetre. A társaság nagyon jó mulatott s mikor kimulatták magukat, csónakba ültek, hogy visszaevezzenek Kubinba. Ezalatt azonban vihar támadt. A vihar felkorbácsolta a

hullámokat s a könnyű járművet, amelyet az ittas és avatatlan kezű legények hajtottak, a hullámok felborították. A szerencsétlenséget fokozta a sötétség is. Mindenki a saját életét iparkodott menteni. Kosztics József, Vukics Pál és Szircsev Milutin csizmadialeányek a legnagyobb erőmegfeszítéssel dolgoztak a mentési munkán s nekik köszönhető, hogy a leányok közül hárman élve menekültek. Egy Gágity Jelena nevű leány azonban Radován Jásó, Kosztics Péro és Petrovics Ilés legényekkel együtt a Dunába fulladt. A szerencsétlenség híre villámgyorsan terjedt el a faluban s a lakosság nagyrésze a helyszínére futott a vízbefutalt keresése végett, de eddig még nem sikerült őket kifogui.

Köszöneinyilvánítás. Haidegger Ödön helybeli nagykereskedő öt readbeli nyári ruhát adományozott a központi állami iskola szegénysorsu tanulóinak. E nemeslelkű adományért ez uton is hálás köszönetet mond az intézet nevében Baaden Károly igazgató.

A megtagadott ital. Magyarov Zsiva nagybecskereki legény az éjjeli egyik társával duhajkodott Jakobovics Sándor buzatéri vendéglőjében. A két legény már meglehetősen nagy mennyiségű italt fogyasztott el s így nem esoda, hogy mindjebban és jobban megkivánták a mámorító italt. Jakobovics azonban látta, hogy a legények nem ismernek határt, kerekén megmondotta nekik, hogy nem ad nekik több italt. Magyarov erre szidkozódva távozott társával a koresmából. Távozásakor azonban úgy állott bosszút az elutasításért, hogy a koresma ablakait bezuzta. A rendőrség most a koresmáros följelentésére Magyarov ellen megindította az eljárását.

Vásár. Párdány község előjárósága értesítette a nagybecskereki rendőrkapitányságot, hogy a párdányi országos vásárt május hó 10-én fogják megtartani. A vásárra szabályszerűen kiállított marhalevéllel mindenféle állatot szabad lesz felhajtani.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezze be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Mint Herkulesfürdőből (Mehadia) írják nekünk, dr. Klein Eberhard a szívbetegségeket, valamint az elhízásban szenvedők számára ott meghonosított és sikerrel alkalmazott új, úgynevezett nauheimi gyógymodort a jövő évad alatt folytatni fogja.

Irodalom és művészet.

* **A cseh operatársulat.** A május 11., 12., 13., 14-ikén vendégzereplő cseh operatársulat előadásai iránt igen élénk az érdeklődés, úgy, hogy jegyek már csak korlátolt számban kaphatók. A társulat a következő darabokat adja elő: május 11-ikén Szmétana „Eladott menyasszonyát”, május 12-ikén Tschaikovszky „Pique-Dame”-ját, május 13-ikán a Carment és május 14-ikén Hoffmann meséit. A jegyek május 3-ától kezdve kiválthatók délelőtt 9—12-ig a színházi pénztárnál és azontul Kürsner Ignác zenetanárnál. Helyárak: alsó páholy 15 korona, közép páholy 12 korona, felső páholy 8 korona, támlásszék 1—36 á 3 korona 50 fillér, I. rendű zártszék 37—72 á 3 korona, II. rendű zártszék 73—96 á 2 korona 50 fillér, a többi 2 korona, II. emeleti állóhely 1 kor., karzati ülőhely 60 fillér, karzati állóhely 40 fill.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 30-án.
— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 30.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen tudomásul vették Wlassics Gyula kultuszminiszternek a Gotterhalte ügyében tegnap adott válaszát.

Rövid házszabályvita után Eötvös Károly szólalt fel és beszédében hosszasan foglalkozik Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter tegnapi beszédével. Azt fejtegeti, hogy Deák és Andrássy a 67-iki kiegyezést nem örök végrendeletnek tartották a nemzetre. Deák azt csak olyan tehervonatállomásnak tekintette, de soha se hitte, hogy a következő állomás olyan messze legyen, hogy a nemzet addig elveszítse tüzet, szénét, táplálékát. (Taps a baloldalon.) Igaz ugyan, hogy a közös ügyet háromszáz év előtt kezdték már becsempészni, de

mindig a nemzet kárára. A tulajdon kicsinyli a deputációk feljövetelet, ő pedig kijelenti, hogy harminc év óta nagyszerűbb jelenetet nem látott. (Taps a baloldalon.)

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter valamit közbeszól.

Ráth Endre és Hellebronth Géza kiáltják: Azt mondta a miniszter, megvetni való. (Óriási zaj és láрма a szélsőbalon. Kiáltások. rendre, rendre)

Vészi József és mások Fejérváry háta mögött és maga Fejérváry is nemet intenek. Apponyi szakadatlanul csöngött. Az egész szélsőbaloldal felugrál s követeli az elnöktől, hogy kérdezze meg a minisztertől, hogy mit mondott. Ezalatt leirhatatlan láрма és zaj folyik. Eötvös Károly leül.

Apponyi Albert gróf elnök: Nem hallottam, mit mondott a miniszter. (Kilőrő láрма a baloldalon. Kiáltások: Mi hallottuk!)

Apponyi Albert gróf elnök: Ugy informáltak, hogy a miniszter nem szólott semmit sem közbe.

Fejérváry Géza báró: Nem hát! Viharos kiáltások: Visszasziffa!

Fejérváry Géza báró: Ezt ne mondják! (Ismételt kiáltások: Igenis visszasziffa!)

Eötvös Károly szünetet kér, amit az elnök megad. A szélsőbal zajosan éljenzi Eötvöst.

Szünet után Eötvös Károly azt mondja, hogy a miniszterekre valamely láthatatlan kéz nehezedik, amely őket alkotmányellenes cselekedetre kényszeríti. (Taps a baloldalon.) Miután még fejtegeti a kormány súlyos felelősségét a bekövetkezendő nehéz helyzetben, az ellenzék zajos éljenzése és tapsa közben befejezi beszédjét.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter tiltakozik Eötvösnek azon kifejezése ellen, mintha a miniszterekre láthatatlan kéz nehezédne. (Zajos éljenzés és taps a jobboldalon.)

Ezalatt kitudódott, hogy Fejérváry Géza báró az az állítólagos közbeszólása, megvetni való, Kaas Ivor káróra vonatkozott, a kiről Fejérváry a szomszédjaival beszélvén, szóba került, hogy az egyházpolitikai vita alatt Kaas Ivor báró lutheránus létére egy katolikus küldöttséget vezetett.

Miután ezt a híresztelést szeltében terjesztették a Házban, Kaas Ivor báró felszólalt és megkérdezte a minisztert, hogy csakugyan ő reá vonatkozott-e az, a mit mondott.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter kijelenti, hogy ő semmit sem szolt közbe. Ő privátim beszélgetett szomszédjaival s eközben különböző megjegyzéseket tett, de hogy mit, arra már nem emlékszik. Különben is ő privát beszélgetésekről nem nyilatkozik s ha ő valakiről valami véleményt akar nyilvánítani, elég őszintének és férfiasnak ismerik, hogy azt az illetőnek a szemébe is megmondja.

Zboray Miklós erősíteti, hogy ő hallotta, mikor Fejérváry Géza báró a vitatott közbeszólást mondotta.

Zboray felszólalására a jobboldalon óriási zaj támadt s folytonos eáll kiáltásokkal kényszerítik Zborayt, hogy leüljön.

Ezután a napirend megállapítása következett.

Kossuth Ferenc figyelmezteti a kormányt, hogy itt az utolsó perc, gondolja meg a súlyos helyzetet és ne vigye az országot az ex-lexbe.

Ezután Széll Kálmán miniszterelnök szólal fel nagy csendben és általános figyelem közepette. A perc komolyságát, ugymond, ő is átérzi. Itt azonban egy nagy elvi kérdéstről van szó, arról, hogy a kisebbség ne oktroálhassa akaratát a többségre, azonkívül erkölcsi momentum is közrejátszik. Ha a töltésen gátszakadás van, a gátörnek helyét nem szabad elhagyni s így ő sem hagyhatja el. (Zajos

tetszés és éljenzés a jobboldalon.) Az országgyűlés tovább viszi az ország ügyeit s a kormány továbbra is változatlanul intézkedik az állami ügyekben, az állami számszék ellenőrzése mellett. (Percekig tartó zajos taps és éljenzés a jobboldalon.)

Rátkay László hangoztatja ezután, hogy miután holnaptól kezdve nem lesz felelős kormány és így szükség van arra, hogy az országgyűlési vitákban teljesen pártatlan elnök elnököljön, felszólítja Apponyi Albert gróf elnököt, hogy vagy mondjon le az elnökségről, vagy lépjen ki a szabad- elvűpártból. (Zajos taps a szélsőbalon.)

Apponyi Albert gróf az elnöki szék- ből tiltakozik az ellen, hogy holnaptól kezdve ne legyen felelős kormány. Éppen ellenkezőleg, sokkal nagyobb felelősség nehezédik a kormányra. Ami az esetleges bizalmatlanságot jelenti az elnök ellen, arra nézve kijelenti, hogy az elnök lemondására vonatkozó felszólításnak megvan a maga formája és az ellenzék ahhoz alkalmazkodjék. Ha a kisebbség neki bizalmatlanságot szavaz, akkor ő igenis lemond az elnökségről. A kormány és az elnök helyzete között éppen ez a különbség, hogy míg a kormány a többség bizalma alapján áll, az elnököt az összes pártok bizalma tartja.

Ezután több jelentéktelenebb felszólalás után az ülés fél 4 órakor véget ért.

A függetlenségi párt manifesztuma.

Budapest, április 30. (A „Torontál” ered. táv.) A képviselőház mai ülésének végén az elnök bejelentette, hogy holnap napirend előtt Barabás Béla kíván felszólalni, aki a függetlenségi párt manifesztumát fogja felolvasni.

Az angol király Rómában.

Budapest, április 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Edward angol király és Viktor Emánuel olasz királynak tegnap a Rómában tartott diszebeden mondott beszédét úgy az olasz és az angol, mint a többi külföldi ujságok rokonszenvesen tárgyalják. Nemcsak a hagyományos angol-olasz barátság megerősödését látják a felköszöntőkben, de az általános európai politika szempontjából is örömmel üdvözlrik a két uralkodó beszédjét.

Az arad megyei főorvos halála.

Budapest, április 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról jelentik: Isekutz Károly, Arad vármegye jeles tiszti főorvosa tegnap meghalt. Az orvos ezelőtt egy hónappal tüdőgyuladást kapott s az vitte a sirba. Az elhunytat ma délután temetik el.

Kivándorlás Fiumén át.

Budapest, április 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik: Az itteni kikötőn keresztül való kivándorlás folyton nagyobb mérvet ölt s ugyszólván minden héten szaporodik a kivándorlók száma. Tegnap és tegnapelőtt ismét két nagyobb csoport indult el Amerikába. A két csoport 224 tagból állott és tulnyomó részben horvátok.

Halálos fűzés.

Budapest, április 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik a következő tragikus esetet: Mártonffy Gyula szakáli földbirtokos neje tegnap reggel öltözködés közben hirtelen összeesett és meghalt. Gyorsan orvost hívtak, de az már csak a beállott halált konstatálhatta. Mártonffynét szivszélhűdés érte, melyet a szoros fűzés idézett elő.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak többé-kevésbé emelkedett. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	— — —
Buza (júliusra)	7.52—7.54
Tengeri (májusra)	6.27— —
Tengeri (júliusra)	6.31— —
Rozs (októberre)	6.54— —
Zab (októberre)	5.58— —

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Németh község tulajdonát képező vadászati jog t. évi június hó 3-án d. e. 8 órakor 6 egymásután következő évre berbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekintheők.

307-3.3

A községi előljáróság.

Román-Écska község előljáróságától.

1307. kig. sz. 1903.

371-1.1

Hirdetés.

Román-Écska község területén egy 5 éves, pej, csill. h. j. (47) bélyegű, hátán fehér foltu, 40 kor. bocsértékű kancaló fogatott fel, mint gazdálan jószág.

Ha igazolt tulajdonosa nem jelentkezik, az állatot f. évi május hó 19-én d. e. 10 órakor Román-Écska község-házánál nyilvános árverésen eladjuk.

Román-Écskán, 1903. április 27.

Molnár János,
jegyző.

Palanacski György,
bíró.

0000 A kénmentes 0000

Ilona

savanyúvíz

föltétlenül bakteriummentes, az egészségre nézve igen ajánlatos.

Minden fűszerkereskedésben kapható.

373-8.1

Alibunári házk. főszolgabíroságtól.

439. házk. sz. 1903.

370-1.1

IDÉZÉS.

Birtya Jován és Birtya Szimeon, mint a Román-Petre községi 53/1005. házszámu Birtya-féle házközösség ismeretlen tartózkodású családtagjai ezennel felhívtnak, hogy a házközösség megszüntetése céljából 1903. évi május hó 30-ik napjának d. e. 9 órájára Román-Petre község-házához kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy Kracsun Pável községi albiró román-petrei lakost, mint a részükre kinevezett gondnokot célszerű képviselőjükre utasítsák; ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Kelt Alibunárott, 1903. évi április hó 24-én.

Napholtz Lajos,
házk. tb. főszolgabíró.

Most jelent meg!

SOMFAI JÁNOS

KUTYAVÁR
ÉS MÁS APRÓBB HISTÓRIÁK

című új könyve.

Kapható a TORONTÁL szerkesztőségében.

ára füzve 3 korona,
díszkötésben 5 korona.

325-x.16

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:
1 000.000 korona.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
1 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
1 " "	30000
1 " "	25000
1 " "	20000
1 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4850 " "	80
3850 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabesült vavóink

Az egész világ legesélyesebb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztály-sorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tízenny millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. s. osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.—
egy fél (1/2) " 3.— " 6.—
egy egész (1) " 6.— " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

1. évi május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és T. sa

bankháza

Budapest.

Hazánk legnagyobb osztály-sorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztály-sorsjáték osztályai:

Fő üzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fiókok: I. Váci-körút 4.

2. Múzeum-körút 11.

3. Erzsébet-körút 54.

276-84)

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza, Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztály-sorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } **utánvételezni kérem.**
} **postautalvánnyal küldöm.**
} **mellékelem bankjegyekben** (bélyegekbén). } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Borcsa község előljáróságától.

603. sz. 1903.

372-1.1

Hirdetés.

Közhírré tétetik, hogy Borcsa község ménésében f. hó 16-án egy 15 hónapos, pejszörü, jegytelen, bélyegtelen kancsíkó gazdálanul találtatott s az előljáróságnak átadatott.

Ha igazolt tulajdonosa a f. évi május hó 5-éig alólírott előljáróságnál nem jelentkezik, a gazdálan jószág az ezennel folyó évi május hó 25-ik napjának d. e. 9 órájára a község-házához kitűzött nyilvános árverésen eladatni fog.

Borcsán, 1903. április hó 27-én.

Himesy Emil,
körtjegyző.

Andreics,
bíró.

221-x.24

BÉRBE ADOM

folyó évi május hó 1-től

HÁZAMAT,

amely egy lakásból áll, 5 szoba, konyha, kamra, mosókonyha, pince, padlás és fűskamra. Parkírozott udvar, gyümölcs- és konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú kukorica-kotárka.

Bővebb felvilágosítást ad: özv. Krsztics Johanna, a mellette levő házban, vagy levélileg alólírott.

Krsztics János,
ügyvéd,
Módoson.